

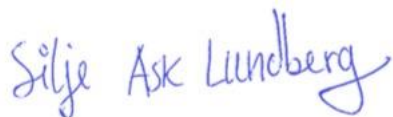
10. juni 2020

Olje- og energidepartementet
Klima- og miljødepartementet
Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Stortinget, partigruppene
Sametinget, sametingsrepresentantene
Silje Karine Muotka, rådsmedlem, Sametinget

UTTALELSE FRA NATURVERNFORBUNDETS LANDSSTYRE

Naturvernforbundets landsstyre vedtok på sitt møte 7. juni en uttalelse om vindkraftpolitikken. Uttalelsen følger vedlagt.

Med vennlig hilsen

Silje Ask Lundberg
leder i Naturvernforbundet

Vedlegg: Uttalelsen *Stans naturødeleggende vindindustri* fra Naturvernforbundets landsstyre 7. juni 2020

Stans naturødeleggende vindindustri

Stadig større naturområder ødelegges, og arter fortrenses. Den siste rapporten fra FNs naturpanel (IPBES) viser at tapet av natur og arter er en like alvorlig trussel som klimaendringene. De to krisene må løses i fellesskap, ikke på bekostning av hverandre.

Regjeringen jobber med en melding til Stortinget om konsesjonsprosessen for vindkraft. I den forbindelse krever Naturvernforbundets landsstyre at regjeringen tar ansvar for en massiv satsing på energieffektivisering, redusert energibruk i transportsektoren samt en styrt reduksjon av petroleumssektoren. Dersom det likevel er behov for mer vindkraft i Norge, krever Naturvernforbundet kraftige endringer i konsesjonsprosessen og regelverket. Enhver planlagt utbygging må underlegges hensyn til naturverdier, friluftsliv og samisk naturgrunnlag. Landsstyret i Naturvernforbundet ser svært alvorlig på at formuleringer og vilkår i konsesjonsvilkår og miljø-, transport- og anleggsplaner (MTA) ikke blir overholdt av utbygger. Det refereres til hensynet til hubro i Sørmarkfjellet og på Frøya, ørn i hekkeperiode ved Buheii, hønsehauk, gammelskog og kalvingsområder for rein ved Stokkfjellet og hensynet til blant annet flyttveier for reinen i Øyfjellet.

I Norge ser vi dessverre at vindindustriprosjekter bygges og fortsatt planlegges lagt i intakte naturområder. Naturmangfoldet og økosystemene i disse områdene er viktige og må bevares. I tillegg viser en ny rapport fra Norsk institutt for naturforskning (NINA Temahefte nr. 76b) at det er store mengder karbon lagret i norske økosystemer, og derfor er det ikke en god løsning på klimakrisa å ødelegge naturområder. Naturvernforbundets landsstyre ber regjeringen sikre at vindindustriprosjekter i inngrepsfrie naturområder ikke lenger får konsesjon. Et eksempel er det omsøkte vindindustriprosjektet i Davvi i Finnmark, som vil føre til tap av over 130 km² inngrepsfri natur. Prosjektet må avslås.

Norge har et særskilt ansvar for å ta vare på naturgrunnlaget for samisk kultur. Omtrent halvparten av vindkraftanlegga som er bygd ut i Norge i dag, raserer reinens leveområder. Det samiske samfunnet rammes spesielt hardt, og motstanden mot vindindustrien har eksplodert. Konsekvensene av all utbygging – det være seg vindkraft, vannkraft, gruvedrift, oppdrett og hyttelandsbyer – er dramatisk for naturgrunnlaget for samisk kultur og reindriften. Passet på naturgrunnlaget kommer i tillegg til en lang rekke andre inngrep, arealtap og pågående klimaendringer.

Skal vi ta vare på naturen og redusere klimagassutslippene, er det viktigste vi kan gjøre, å redusere energiforbruket. Potensialet for mer effektiv bruk av energien er stort, og FNs klimapanel peker på det som helt nødvendig hvis vi skal nå våre klimamål. I dag bidrar utbyggingen av vindkraft først og fremst til økt energiforbruk. Hvis dette fortsetter, vil vi få stadig flere energiprojekter med store naturødeleggelser som følge, uten at bruken av fossil energi reduseres.

Naturvernforbundet krever at:

- Regjeringen primært tar ansvar for en massiv satsing på energieffektivisering, redusert energibruk i transportsektoren samt en styrt reduksjon av

petroleumssektoren. Eventuelt behov for vindkraftutbygging må vurderes strengt på bakgrunn av denne satsingen.

- Konklusjonene fra FNs naturpanel og NINA-rapporten må veie tungt i utformingen av det reviderte konsesjonssystemet for vindkraft.
- Konsesjonshavere som søker om utsatt oppstart av drift, må få avslag.
- Tidligere gitte konsesjoner som har konsekvensutredninger som er eldre enn 5 år, må gjennomgå ny konsekvensutredning og konsesjonsbehandling.
- Arealavklaringene i vindkraftsaker må flyttes fra energiloven til plan- og bygningsloven og gjennomføres som ordinære planer.
- Hensynet til naturmangfold, eksisterende bosetting, friluftsliv, naturbaserte næringer og samiske rettigheter må være krav i lovverket som regulerer vindkraft.
- Reindriftsområder må komme inn under kategorien harde eksklusjoner, hvor vindindustrien får automatisk avslag.
- Konsekvensutredningene for vindkraft må bli grundigere og ha gyldighetsdato. Etter 5 år må det gjennomføres nye konsekvensutredninger. Miljømyndighetene må fatte godkjenningsvedtak av de miljøfaglige utredningene for hvert eneste prosjekt, og det må gjennomføres regelmessige stikkprøver av kvaliteten på kartleggingene.
- OED må tvinge NVE til å stramme inn kravene til miljø-, transport- og anleggsplaner (MTA). Vilkår må formuleres konkret og tydelig og langt strengere. NVE og Miljødirektoratet må føre tilsyn og sørge for at vilkårene overholdes. Brudd på vilkår må medføre at prosjekter stanses, og at konsesjoner trekkes tilbake. Dagens unnvikende praksis fra NVE fører til mange konflikter og gir dårlig beskyttelse for natur, friluftsliv og reindrift.
- Vindkraft på land må kun planlegges som mindre anlegg, i industrialiserte områder, langs etablerte infrastrukturnettverk eller på andre arealer der naturverdiene allerede er sterkt forringet. Også i slike områder må det tas hensyn til natur og friluftsliv og unngås utbygging i områder med verdifullt fugleliv.